

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1905.

Första Kammaren.

N:o I.

Sedan i kraft af § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden måndagen den 16 januari 1905, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens hus för kammaren anordnade samlingsal samma dag

måndagen den 16 januari

kl. 11 f. m.

Hans excellens friherre von Essen framträdde till talmansbordet och yttrade:

Ärade herrar ledamöter af Riksdagens Första Kammare! Då det tillkommer mig att, såsom den äldste riksdagsmannen ibland oss. öppna kammarens öfverläggningar vid dess första sammanträde här, ber jag att få hälsa Eder alla välkomna. Men den välkomsthälsningen har i dag en större och djupare betydelse än eljest. Det är nämligen första gången, vi samlats här, på det rum, där vi och våra efterkommande för oberäknelig tid hafva att arbeta för ett älskadt fosterland. Måtte det arbetet lända till välsignelse, det gifve Gud!

Med dessa ord anhåller jag att få förklara Första Kammarens sammanträde öppnadt.

Sedan herr ordföranden därefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf herr ordföranden, att han på grund af bestämmelsen i 1 § 2 mom. af kammarens ordningsstadga anmodat kanslisekretären C. F. Vougt att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra kammarens protokoll, äfvensom att herr ordföranden för tillfället anställt kanslibiträden och vaktbetjäning till erforderligt antal.

Upplästes följande från kungl. justitiedepartementet ankomna handlingar:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kungl. justitiedepartementet den 13 januari 1905.

Sedan i följd af stadgandet i § 32 riksdagsordningen herr statsrådet och chefen för kungl. justitiedepartementet anmodat tre bland de af Riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmakter, som jämlikt riksdagsordningens nämnda paragraf borde före Riksdagens sammanträde äga rum, så infunno sig nu af de utaf Riksdagen valde fullmäktige i riksbanken herrar vice ordföranden bland fullmäktige, före detta lektorn m. m., filosofie doktorn H. R. Törnebladh, lektorn, filosofie doktorn S. G. von Friesen och fabriksidkaren m. m. R. Almström samt af fullmäktige i riksgäldskontoret herrar ordföranden bland fullmäktige, landskamreraren m. m., juris doktorn P. A. H. Cavalli, fullmäktigen m. m. Johan Johansson och fabriksdisponenten m. m. O. W. Odelberg.

Vid den granskning af de efter 1904 års lagtima riksdags afslutande till kungl. justitiedepartementet inkomna fullmakter för ledamöter af Första Kammaren, som därefter företogs, anmärktes såsom afvikelser från det i 10 § riksdagsordningen föreskrifna formulär, att en fullmakt blifvit försedd med öfverskriften »fullmakt», att i samma fullmakt dels tiden för valets förrättande angifvits medelst orden »i dag», dels ock i fråga om tiden för riksdagsmannaskapets fortvaro orden »från nämnda dag» utbyttis mot orden »från denna dag» samt att i en fullmakt den valde befullmäktigats att vara ledamot »i Riksdagens första kammare» i stället för, såsom orden enligt formuläret lyda, »af Riksdagens första kammare»; men då berörda afvikelser icke syntes vara af beskaffenhet, att därigenom meningen förändrades eller otydlighet föranleddes, ansågos dessa fullmakter i likhet med öfriga, mot hvilka anmärkning ej förekommit, böra godkännas.

Hvad sålunda förekommit skulle genom protokoll meddelas Första Kammaren, hvarjämte förteckning å de kammarens ledamöter, för hvilka fullmakter inkommit, skulle tillika med fullmakterna till kammaren öfverlämnas.

In fidem
Edv Petrn.

Förteckning å de ledamöter af Riksdagens Första Kammare, för hvilka efter 1904 års lagtima riksdags afslutande fullmakter till kungl. justitiedepartementet inkommit:

Stockholms stad.....	}	Bankdirektören, vice häradshöfdingen <i>Pehr Reinhold Rabe.</i>
		Ordföranden i lagberedningen, f. d. justitierådet <i>Johan Fredrik Ivar Afzelius.</i>

Södermanlands län.....	Landshöfdingen <i>Filip August Boström.</i>
Östergötlands län.....	Hofmarskalken greve <i>Philip Otto Leonard Klingspor.</i>
Kronobergs län.....	Bruksägaren <i>Josef Samuel Frithiof Stephens.</i> Kaptenen <i>Aaby Arvid Wilhelm Ericsson.</i> f. d. Kaptenen <i>Carl Reinhold Fredrik von Baumgarten.</i>
Kalmar län, södra delen.....	f. d. Kaptenen <i>Johan Melcher Ekströmer.</i> Apotekaren <i>Gustaf Alrik Walin.</i>
Gottlands län.....	Generalmajoren <i>Johan Gustaf Björlin.</i>
Blekinge län.....	Landshöfdingen greve <i>Axel Hansson Wachtmeister.</i>
Malmöhus län.....	Kontraktsposten <i>Pehr Sörensson.</i>
Göteborgs stad.....	Filosofie doktorn <i>Philip Leman.</i> Grosshandlaren <i>Harald Ferdinand Emanuel Sternhagen.</i>
Värmlands län.....	Borgmästaren <i>Carl Oskar Moberg.</i>
Örebro län.....	Godsägaren, vice häradshöfdingen <i>Ernst Herman Behm.</i> f. d. Landshöfdingen <i>Axel Gabriel Johan Svedelius.</i>
Västmanlands län.....	Bruksdisponenten, f. d. majoren <i>Peter Petersson.</i>
Gäfileborgs län.....	Generaldirektören <i>Arvid Lindman.</i>
Västernorrlands län.....	f. d. Generaldirektören <i>Frans Albert Anderson.</i>
Västerbottens län.....	f. d. Byråchefen <i>Edvard Gustaf Kinberg.</i>
Norrbottnens län.....	Statsrådet <i>Karl Sigrifrid Husberg.</i>

Enligt § 2 i ordningsstadgan för kammaren anställdes upprop af kammarens ledamöter, hvarvid såsom frånvarande antecknades:

Hans excellens herr statministern *Boström*,
 herr *Bondesson*,
 » *Nordenfalk*,
 » *Leman*,
 » *Moberg*,
 » *Benedicks*,
 » *Billing*,
 » *Trygger*,
 » *Fröberg*.

Upplästes följande ingifna läkareintyg:

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare herr borgmästaren m. m. *Carl Moberg* på grund af sjukdom (kronisk njur-

sjukdom) tillsvidare är förhindrad att i kammarens förhandlingar deltaga, intygas härmed på heder och samvete.

Karlstad den 10 januari 1905.

Pehr Clarholm.

Lasarettsläkare.

Hans excellens herr statsministern Boström, som nu inträdde, erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr ålderspresident! Jag har äran att lämna Första Kammaren meddelande om följande kungl. bref.

Härpå uppläste herr statsministern ifrågavarande kungl. bref, som finnes infördt i protokollsbihanget.

Hans excellens friherre von Essen yttrade till herr statsministern:

Eders excellens! Första Kammaren anhåller, att Ni ville till Hans Majestät Konungen öfverföra uttrycken af kammarens undersåttliga vördnad.

Hans excellens friherre von Essen öfverlämnade ordförandeklubban till herr talmannen med följande ord:

Herr grefve och talman! Då jag härmed har äran att öfverlämna denna klubba, som i dag den tionde gången anförtrotts åt Eder hand, är detta för mig en synnerligt stor glädje — en glädje, som delas af alla kammarens ledamöter, ty vi känna alla Edra egenskaper och äro förvissade, att Ni skall äfven framgent såsom förut leda kammarens öfverläggningar till dess fullaste tillfredsställelse.

Herr talmannen, som nu intog talmansplatsen, yttrade dessa hälsningsord till kammaren:

Innan jag går att besvara de vänliga ord, som till mig riktats af kammarens ålderspresident, vill jag här uttala min varma och lifliga önskan, att detta nya riksdagshus måtte skänka all den trefnad, alla de fördelar och bekvämligheter, som endast ett för ändamålet särskildt uppfördt sådant hus kan skänka.

Frågan om uppförande af ett nytt riksdagshus har länge varit å bane. Behofvet däraf tog sig först uttryck i förslag om en tillbyggnad till det gamla riksdagshuset; men snart vändes tankarna på uppförande af ett helt nytt hus, hvarvid ifrågasattes än en plats, än en annan. För sjuutton år sedan enades så Riksdagens båda kamrar om beslutet att på Helgeandsholmen uppföra, bland annat, detta nya riksdagshus, som nu står öppet och redo att mottagas af Riksdagen.

Då vi här komma att njuta fördelarna af de bekvämligheter, som ett nytt riksdagshus kan bjuda, må vi icke glömma det varma intresse, som fört frågan därom framåt, det myckna arbete, som måst nedläggas, innan byggnaden blifvit färdig att af Riksdagen mottagas. Meningarna hafva varit mycket delade om riksdagshusets läge; men nu lära väl de, som varit för den valda platsen, och de, som varit emot den, dock stå eniga om den önskan, att detta nya riksdagshus måtte i så rikt mått som möjligt fylla de förhoppningar, man ställt på detsamma. Anmärkningar lära väl icke komma att uteblifva; men må vi hoppas, att de må kunna häfvas eller åtminstone förringas vid närmare pröfning.

Detta hus är invigdt för de största fosterländska intressen; stora, viktiga ärenden skola här behandlas och arbetet här öfva inflytande på hela vårt lands framtid. Må vi därför, innan vi börja dessa arbeten, enas i uttrycket af en liflig önskan, att de arbeten, som komma att äga rum inom dessa murar, må lända vårt land till en gynnsam utveckling, till ökad välmåga och vårt folk till lycka. Jag ber Eder med mig gifva uttryck åt denna önskan genom att utbringa ett kraftigt: Gud bevarare Konung och fosterland!

Från kammarens ledamöter återljöd enhälligt: Gud bevarare Konung och fosterland!

Härefter fortsatte herr talmannen: Jag ber, mina herrar, att till hvad jag nu uttalat få lägga ett varmt tack för de ord, som af herr ålderspresidenten å kammarens vägnar riktats till mig. Jag har varit tveksam, huruvida jag i år skulle våga mottaga det hedrande uppdrag, som Konungen ännu en gång velat skänka mig. Då jag likväl ansett mig böra och kunna göra detta, har det skett i förhoppning att fortfarande såsom under de föregående år, då jag varit kammarens talman, få njuta stödet af kammarens förtroende, af dess välvilliga bedömande och af dess vänskap, af hvilken jag har så rika minnen och som särskildt under det gångna året tagit ett uttryck, som sent eller aldrig skall kunna af mig glömmas, utan bevaras bland mina bästa minnen. Då jag intager talmansstolen, sker det således med önskan att på denna dess nya plats få röna samma förtroende, samma välvilja från kammarens sida som under föregående år.

Den plats, jag erhållit i det nya riksdagshuset, är i någon mån olika anordnad mot den, som jag hade i det gamla. Där satt jag midt ibland mina kamrater; här åter är talmansplatsen mera afskild. Jag hoppas och tror dock, att detta icke skall komma att betyda, att förhållandet oss emellan blir mindre nära, än det varit förut. Därom ber jag för min del lifligt, innan jag börjar mitt arbete som kammarens talman.

Herr talmannen anmälde, att någon ansökning till sekreterarebefattningen hos kammaren icke inkommit, och hemställde huruvida kammaren behagade genast företaga val af sekreterare.

Sedan denna hemställan besvarats med ja, företogs valet; och befanns efter valförrättningens slut hafva blifvit till sekreterare utsedd kanslirådet A. von Krusenstjerna med samtliga afgifna, eller 115 röster.

Kanslirådet von Krusenstjerna fick nu företräde, underrättades, att han blifvit af kammaren vald till sekreterare, och öfvertog protokollsföringen.

In fidem

C. F. Vougt.

Herr talmannen yttrade, att han, efter samråd med Andra Kammarens talman, finge föreslå, att Första Kammaren ville besluta att tisdagen den 17 i denna månad företaga val af fyra ledamöter för att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning.

Detta förslag antogs.

Ledighet från riksdagsgöromålen från och med den 17 i denna månad beviljades herr *Tham*, *Vollrath*, under tio dagar samt herrar *Svedelius* och *Boström*, *Filip*, under nio dagar.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande öfverlämnats, bland annat, 148 inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning af dessa biljetter finge genom sekreteraren ske med iakttagande, att de för hvarje landstingsområdes eller stads riksdagsmän afsedda biljetter utlämnades till områdets eller stadens äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Denna hemställan bifölls.

Herr talmannen tillkännagaf, att omedelbart efter slutet af kamrarnas sammanträden denna dag bön med anledning af det nya riksdagshusets upplåtande för sitt ändamål komme att i närvaro af Riksdagens ledamöter förrättas i stora vestibulen.

Kammaren åtskildes kl. 11,³⁹ f. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Tisdagen den 17 januari

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.

Herrar *Bondesson* och *Fröberg* anmälde, att de anländt till Riksdagen.

Upplästes ett inkommet läkareintyg, så lydande:

Att Brukspatron *Gustaf Benedicks* i följd af knäledsinflammation är förhindrad att tills vidare infinna sig i Riksdagen, intygar på heder och samvete:

Stockholm den 14 januari 1905.

A. Wide.

Legitim. läkare.

Företogs val af fyra ledamöter för att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hafva blifvit utsedde:

herr <i>Anderson, F. A.</i> ,	med 104 röster
» <i>Blomberg, K. H.</i> ,	» 104 »
» <i>Lundeberg, Chr.</i> ,	» 104 »
» <i>Åkerman, A. R.</i> ,	» 104 »

Herr talmannen yttrade, att han, efter samråd med Andra Kammarens talman, finge föreslå, att Första Kammaren ville besluta att anställa val *dels* torsdagen den 19 i denna månad af tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarna och två ledamöter för att hafva inseende öfver Riksdagens kansli, *dels* ock fredagen den 20 i samma månad af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten.

Detta förslag antogs.

Kammaren åtskildes kl. 1,20 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.
